

Tanya Postavna

Kad sam bila lisica

Ilustrirala Mariya Foya

Stanek.

© Za Hrvatsku: STANEK d.o.o.
Studen, 2021.

Marofska 45, Kućan Marof
42 000 Varaždin
Tel.: (042) 207 215
E-mail: info@staneK.hr

Prijevod s ukrajinskog
Kristina Žunac

Lektura
Nives Opačić

Urednik
Josip Stanek

Za nakladnika
Nadica Stanek

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001117545.

ISBN: 978-953-8130-65-6

Copyright © 2020, Vivat Publishing Ltd.

All rights reserved.

Ilustracije: © Mariya Foya

Naslov izvornika: *Коли я була лисицею*

Sva prava pridržana.

BEZ DOZVOLE IZDAVAČA: nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati, umnožavati ili prenositi u bilo kojem obliku ili bilo kojim sredstvima – elektronskim ili mehaničkim, uključujući i fotokopiranje, fotografiranje, snimanje u bilo kojoj varijanti ili ubacivanje u bilo kakav sustav spremanja informacija.

6+

Ova je knjiga objavljena uz podršku Prevoditeljskog programa *Translate Ukraine*.
This book has been published with the support of the Translate Ukraine Translation Program.

UKRAINIAN
//IIBOOK
INSTITUTE

SADRŽAJ

Kako je lijepo biti lisica!	7
Nije lako s prijateljima	13
Moj anđeo svira violončelo	24
Novi prijevoz za baku	29
Pustolovine za dvoje	40
Život na tavanu	49
Kraj prosvjeda	56

Djedovima i bakama. Mojima i svima.

Kako je lijepo biti lisica!

Dobro pamtim dan kada je djed rekao da sam ja lisica. Taman sam bila navršila pet godina. Otopio se prvi snijeg i naša se ulica pretvorila u dugačak bazen. Baka nije ni izlazila iz kuće i tkala je ogrlicu, a ja sam se s djedom i Merkurom, našim psom, zatvorila na terasu pa smo popravljali stare televizore.

Možda bi vam trebalo nešto ispričati o mojem djedu. Bio je to čovjek koji je sve o svemu znao unaprijed. Na primjer, uvijek je unaprijed znao da će pasti kiša, onda kada to nitko nije ni slutio, pa čak ni sinoptičari. Uvijek je znao koja je gljiva jestiva, a koja otrovna, čak i prije nego što bi je itko okusio. Znao je nazive svih biljaka i ptica. Znao je i s djecom, a to je naučio i baku. Jednom sam ga čula kako joj govori: „Na ovo se dijete ne smije vikati.

Postoje djeca na koju ponekad nije grijeh zavikati, ali na ovo se dijete vikati ne smije.“

The illustration features a large, stylized silhouette of a person in shades of grey and blue, positioned on the left side of the page. In the foreground, there are several stylized plants with thin, dark stems and small, pointed leaves in various shades of purple, magenta, and red. The background is a light, textured beige color.

Tada sam se jako začudila, ali sam se složila s djedom.

Na terasi je bilo pet rastavljenih televizora koje je djed redom ponovno sklapao, a zatim pokvario kako bi ih iznova popravio. Bili su tako stari da ih se moglo izložiti samo u muzeju i kad bi ih djed naumio prodati, sigurno bismo meni kupili avion, brod i mali skejtbord. Ali djed kaže da mu je to što može popravljati tu tehnologiju draže od svih brodova i aviona na svijetu. Ja ne znam koliko stoje avioni, tako da možda tomu i jest tako.

Toga se dana djed, kao i uvijek, vozio s jednim od televizora, a ja sam češkala Merkura iza uha i gledala sliku na zidu terase

- to je bila Olenka iz priče koja je sjedila na obali rijeke i za nekim tugovala. Možda za svojim mladićem. Djevojke uvijek tuguju za mladićima. Djed mi je ispričao kako mu Olenka katkad namiguje sa slike, zato je ja svaki dan dugo gledam i čekam da namigne i meni, ali još uvijek uzalud. Možda ona namiguje samo djedu?

- Slušaj, djede! Davno sam te htjela pitati... - rekla sam što sam bezbrižnije mogla.

- A gdje su moji mama i tata? To jest, svi već negdje imaju mamu i tatu, zar ne? Čak i ako su oni negdje daleko.

- Tako je - rekao je djed i osmjehnuo se tako kao da je od samoga početka znao što ću ga pitati.

- Pa gdje su moji?

- Znao sam da ću ti jednom morati ispričati. Sjedni!

Tada sam prvi put čula priču o tome odakle sam došla. Djed nije znao gdje su moji roditelji zato što me prije skoro pet godina pronašao u šumi blizu lisičje rupe. Uzeo me kako se ne bih smrznula jer je bila zima. Rekao je da sam u početku više sličila lisici nego čovjeku, ali sam se s vremenom počovječila. Premda sam ostala riđa i divlja.

Sutradan sam se motala pred ogledalom promatrajući nos, kosu, ruke i oči. Sve se poklopilo! Pa ja sam stvarno bila lisica!

U najmanju ruku, to je objašnjavalo zašto čak izvana osjećam miris bakine juhe i zašto prije sna uvijek zamotam deku tako da se stvori rupa.

Jako mi se svidjelo biti lisica. Otada sam se Merkurom počela natjecati u tome tko će brže namirisati kobasicu i džem, a djed nas je nagrađivao raznim dijelovima televizora. A slučajno sam, probudivši se, pred sobom na jastuku vidjela pravi lisičji rep. Htjela sam ga uhvatiti, ali brzo je nestao. Možda se ja u snu opet pretvaram u lisicu? To bi bilo izvrsno!

Nije lako s prijateljima

Za tjedan dana počeo je padati snijeg koji je djed predvidio. Kako se ne bismo dosađivali, s bakom sam priređivala modne revije: hodale smo kućom u njezinim haljinama, a djed nas je fotografirao starim fotoaparatom. Kasnije sam skupila čitav album tih fotki.

Na jednoj baka i ja u dugim vezenim košuljama češkamo trbuh sretnom Merkuru, a na drugoj ja u žutoj haljini za bal sjedim na djedovoj terasi i slušam radio.

Radio je zapravo bio ugašen, ali kada gledam tu fotografiju, zamišljam da iz prijamnika svira moja najdraža francuska pjesma.

Na jednoj se fotki našao i djed! On je za volanom svojega crvenoga fiće, a ja pokraj njega na suvozačkom sjedalu. Djed se, kao i uvijek, smiješi, a ja mazim bijeloga mačića.

Jednom me susjeda Vika, pola godine starija od mene, i pitala kako je to živjeti bez mame i tate.

- Ne znam. Valjda normalno.

- I uopće nije tužno?

Zamislila sam se. Kad bi djed i baka nekamo nadugo otišli, možda bih bila tužna. Tugovala sam već puno puta. Kad je Merkur izgrizao moj USB s glazbom... I kad se razboljela

teta Olja, koja je djedu i meni prodavala mlijeko i vrhnje. Tada je umjesto nje došla druga žena s jako našminkanim očima. To je bilo jako tužno, jer se ona uopće nije smiješila i mlijeko joj se brzo ukiselilo. Ali za mamom i tatom nikad nisam tugovala.

Nekad zamišljam da s nama živi žena s riđom kosom, kao što je moja, i visoki muškarac s brkovima te da su oni moji roditelji. Zatim zamišljam kako naizmjenice igram šah s djedom i tatom. I kako nas troje s bakom i mamom ljeti poziramo u našem vrtu usred bijelih božura. To bi moglo biti baš zabavno! Ali meni je dobro i ovako kako je.

- Ma nije tužno - konačno sam odgovorila. - Djed i baka su kao mama i tata, samo stariji.

- Zasigurno je tako - složila se Vika. - A znaš li ti gdje su tvoji roditelji?

- Ne znam. Djed me pronašao blizu lisičje rupe i čini se da sam zapravo bila lisica.

- Kako to - bila? A potom? - Vika se počela živcirati i namrštila se.

- Djed kaže da sam se potom počovječila.

- To se ne događa. - Vika se još više namrgodila i počela sličiti na oblak pred kišu. - Lisice ne govore i... imaju rep.